

A Győri Ítéltábla a dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd által képviselt **felperesnek** a Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **I.r.** és a **II.r. alperesek** ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2017. november 22. napján kelt 13.P.20.592/2016/19. számú ítélete ellen a felperes által 20. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - megtartott tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni a II.r. alperesnek 25.400,- (Huszonötezer-négyszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint a felperes, mint adós, és az alperes, mint hitelező között 2008. október 20-án svájci frank alapú, változó kamatozású és futamidejű kölcsönszerződés jött létre. A szerződést az adós kérelmére az esedékességet illetően 2009. december 29-én módosították. A hitelező alperes a szerződést 2016. április 14-én a felperes nem teljesítése miatt felmondta. A kölcsönszerződés 12. pontja szerint a peres felek megállapodtak abban, hogy az adós, azaz a felperes, a jelen szerződés aláírásával kijelenti, hogy az üzletszabályzatot átvette, megismerte és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el.

A felperes a módosított keresetében elsődlegesen a kölcsönszerződés árfolyamkockázat adós általi viselésére vonatkozó rendelkezése tisztességtelenségének megállapítását és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását kérte.

Másodlagos kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy a perbeli kölcsönszerződés 12. pontja szerinti kikötés nem vált a szerződés részévé. A harmadlagos kereseti kérelme ugyanezen szerződési kikötés tisztességtelenségének megállapítására irányult.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását kérte azzal, hogy a szerződés érvényesen létrejött, annak a 12. pontja a részévé vált.

A Tatabányai Törvényszék 13.P.20.106/2016/5. számú végzésének az elsődleges kereseti kérelem tekintetében a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító rendelkezése a Győri Ítéltábla Pkf.I.25.840/2016/2. számú végzésével jogerőre emelkedett.

A törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletében keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. és a II. r. alperesnek egyetemlegesen 63.500,- Ft perköltséget.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a per során az I. r. alperes helyébe a Pp. 61. és 62. §-a alapján jogutód lépett, így a jogelőddel a felperes már nem áll jogviszonyban, az I. r. alperessel szembeni kereset már ennek folytán megalapozatlan.

Alaptalannak ítélte a keresetet a II. r. alperest érintően is, mind a másodlagos, mind a harmadlagos

kereseti kérelem kapcsán.

Megítélése szerint a perbeli kölcsönszerződés 12. pontja a szerződés részévé vált. Az általános szerződési feltétel a Ptk. 205/B. § (1) bekezdésének megfelelően kettős feltételtől függően válhat a szerződés részévé. Szükséges, hogy tartalmát a másik fél megismerhesse, továbbá, hogy azt elfogadja. Az elfogadás nincs alakszerűséghez kötve, történhet ráutaló magatartással is. Jelen esetben a felperes a kölcsönszerződésbe foglaltan írásban ismerte el, hogy a hivatkozott irat tartalmát megismerte és a kölcsönszerződést ezt követően írta alá. A jogszabályban előírt feltételek tehát teljesültek.

A törvényszék kifejtette, hogy kizárólag az olyan szerződéses rendelkezés esetén vizsgálható a tisztességtelenség, amely feltételnek minősül, azaz a felek szerződéses jogait vagy kötelezettségeit állapítja meg. A szóban forgó kitétel nem tekinthető ilyen feltételnek, hiszen a felek szerződéses jogait, vagy kötelezettségeit önmagában nem befolyásolja, hanem csupán a felek konszenzusával, a megállapodás részévé teszi a felek szerződéses jogaira és kötelezettségeire kiható általános szerződési feltételeket tartalmazó üzletszabályzatot, valamint a szerződés további tartalmát. Ennélfogva a felperes harmadlagos keresete is alaptalan.

A törvényszék kifejtette, hogy semmi esetre sem minősül a szerződéses kikötés a 18/1999. (II. 05.) Korm. rendelet 1. § j./ pontja szerinti tisztességtelen feltételnek, mert az adós szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit nem állapítja meg a hátrányára, továbbá a szerződésből eredő jogosultságok és kötelezettségek egyensúlyát nem bontja meg a hátrányára, jelentős egyenlőtlenséget nem idéz elő.

A felperes elsődleges fellebbezési kérelmében az ítélet keresetének megfelelő megváltoztatását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a törvényszék megsértette a Pp. 221. § szerinti indokolási kötelezettséget, ugyanis az elsődleges kereseti kérelem elutasítását nem indokolta. Ekként az ítélet érdemi felülbírálatra nem alkalmas.

Másodlagos kereseti kérelem körében kifejtette, hogy az EUB C-449/13 sz. ítélete szerint a fogyasztó előzetes tájékoztatására vonatkozó kötelezettségei teljesítését minden esetben a hitelezőnek kell bizonyítania, a tájékoztató átvételére és megismerésére vonatkozó szabvány záradék erre önmagában nem alkalmas. Egy ehhez hasonló szabványzáradék a bizonyítási terhet sem fordítja meg, az ebben az esetben is a hitelezőt terheli. A tájékoztató átvételére és megismerésére vonatkozó szabványzáradéknak nincs bizonyító ereje, azt a hitelezőnek meg kell erősítenie egy vagy több releváns bizonyítékkal. A 2008/48. sz. irányelvvel ellentétes, hogy a szabványzáradék miatt a bíróságnak azt kell megállapítani, hogy a fogyasztó elismerte a Hitelezőt terhelő, a szerződéskötést megelőző kötelezettségek maradéktalan és megfelelő teljesítését, mivel e záradék ily módon az említett kötelezettségek teljesítésére vonatkozó bizonyítási teher megfordulását eredményezi. Ez pedig az irányelvben elismert jogok tényleges érvényesülését sértheti.

Fenntartotta a felperes azon állítását, hogy üzletszabályzatot nem kapott, azt nem írta alá, nem ismerte meg, arról őt a bank nem tájékoztatta.

A harmadlagos kereseti kérelem körében kifejtette, hogy a hivatkozott feltétel a bizonyítási terhet megfordítja, mert a szerződéskötést követően az adósnak kell bizonyítania, hogy nem ismerte meg az üzletszabályzatot, és nem kapott olyat.

A II.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Tévesnek minősítette azt a felperesi fellebbezési hivatkozást, hogy a törvényszék megsértette volna az indokolási kötelezettségét. E körben utalt arra, hogy az elsődleges kereseti kérelem tárgyában, mely az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelenségének megállapítására irányult,

eljárást megszüntető határozat született, így az elsődleges kereseti kérelem körében előadott érvelés nem releváns a fellebbezési eljárásban.

A másodlagos és harmadlagos kereseti kérelemmel kapcsolatosan az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel egyetértett.

Kiemelte, hogy a felperes nyilatkozata szerint az üzletszabályzatot megismerte és azt kifejezett nyilatkozatával elfogadta. A kölcsönszerződésben foglalt nyilatkozat igazolja, hogy az alperes a Ptk. 205/B. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek eleget tett. Ekként az üzletszabályzat a kölcsönszerződés részévé vált.

Nem az általános szerződési feltétel átadása és átvétele, hanem a tartalmuknak a megismerhetősége és annak kifejezett vagy ráutaló magatartással történő elfogadása alapján ítéltető meg, hogy az általános szerződési feltétel a szerződés részévé vált-e. Megismerhető az ÁSZF, ha a feltételek alkalmazója a feltételeket rendelkezésre bocsátja, vagy a közzétett feltételek megjelenési helyét megjelöli, az elfogadás pedig ráutaló magatartással is (az általános szerződési feltételek megismerését követően a szerződés aláírásával is) megvalósulhat. Önmagában az a felperesi hivatkozás, hogy a nyilatkozatban rögzítettek nem felelnek meg a valóságnak, az okirati bizonyíték cáfolatára nem alkalmas.

Nem összeegyeztethetetlen az Általános Szerződési Feltételek megismerésére, elfogadására vonatkozó nyilatkozat rendeltetésével, ha azt a felek által aláírt blanketta szerződés tartalmazza (EBH 2011. 2413).

Az I.r. alperes kiemelte, hogy a hivatkozott nyilatkozat kizárólag tényállítást tartalmaz, a megismerés vitatása esetén a bizonyítás során azt más bizonyítékokkal együtt kell értékelni és mérlegelni, annak bizonyítása pedig, hogy az ÁSZF alkalmazója a másik fél számára a tartalma megismerését lehetővé tette, továbbra is az ÁSZF alkalmazóján marad. A támadott kikötés tehát nem fordítja meg, azaz a fogyasztó hátrányára nem változtatja meg a bizonyítási terhet.

A fogyasztónak az a nyilatkozata, miszerint az alá nem írt üzletszabályzatot átvette, illetve megismerte, önmagában nem minősül szerződéses nyilatkozatnak, mert nem akaratnyilatkozat, hanem egyszerű tényállítás, illetve tudomáskijelentés (Pécsi Ítéltábla Pf. VI.20.020/2017/7).

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, a beszerzett peradatok okszerű értékelésével helyes tényállást állapított meg, arra alapított jogkövetkeztetésével és annak indokaival az ítéltábla egyetértett. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

A felperes elsődleges - a szerződés 7. pontja érvénytelenségének megállapítása tárgyában előterjesztett - kereseti kérelme a Győri Ítéltábla Pkf.I. 25.840/2016 /2. sz. végzése folytán e tekintetben jogerőre emelkedett 13.P.20.106/2016/5. végzéssel idézés kibocsátása nélkül elutasításra került.

A továbbiakban ennek elbírálása nem képezte a per tárgyát, azt az elsőfokú bíróság erre figyelemmel nem tárgyalta és nem bírálta el. Mindezzel a törvényszék a fellebbezésben foglaltakkal szemben nem sértette meg a Pp. 221. § (1) bekezdés szerinti indokolási kötelezettségét. A felperesi fellebbezés ezen kereseti kérelem tekintetben kifejtett indokai az elsőfokú ítélet felülbírlata körében nem rendelkeznek relevanciával, azok további értékelését az ítéltábla mellőzte.

Az ítéltábla egyetértett az I.r. alperessel szembeni keresetet elutasító ítéleti rendelkezés indokaival. E körben a törvényszék helytállóan fejtette ki, hogy az alperesi oldalon bekövetkezett jogutódlásra figyelemmel megszűnt az I.r. alperes passzív perbeli legitimációja.

Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akként, hogy a perben támadott szerződés 12. pontjában foglalt kikötés általános szerződési feltételnek minősül. Ilyenként a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése értelmében az esetben a vált a szerződés részévé, ha az alkalmazója lehetővé tette ezen rendelkezés megismerését a fogyasztó számára, a fogyasztó pedig azt elfogadta. A perbeli esetben - miként arra az elsőfokú bíróság helyesen utalt - a kettős feltétel teljesülése megállapítható, hiszen a rendelkezés az egyedi szerződésbe került belefoglalásra, ezzel nyilvánvalóan biztosított volt a rendelkezés megismerésének lehetősége a felperes részéről, a kikötés elfogadására irányuló akaratát pedig a felperes a szerződés aláírásával juttatta kifejezésre. A kifejtetteken túl az ítélet tábla utal arra, hogy a felperes keresetében nem az üzletszabályzat szerződés részévé válását, hanem a szerződés 12. pontjának a szerződés részévé válását vitatta. Utóbbira a fentebb kifejtettekre tekintettel nincs kihatása annak a körülménynek, hogy a kikötésben foglalt kijelentés megfelel-e a valóságnak, azaz hogy a nevezett okiratokat a felperes valóban átvette-e.

Az ítélet tábla maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróságnak a szerződés 12. pontja tisztességtelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelmet elutasító döntését és annak indokait is. Azok szükségtelen megismétlését mellőzve csupán kiemeli, hogy a felperes által hivatkozott EUB C-449/13 sz. ítélet 29. pontja értelmében a szabványzáradék nem sérti a 2008/48. sz. irányelvben elismert jogok tényleges érvényesülését, amennyiben e záradék kizárólag azt foglalja magában, hogy a hitelfelvevő tanúsítja, hogy átadták részére a fogyasztói hitel tájékoztatót. Az EUB megítélése szerint az ilyen szabványzáradék bizonyító ereje nem korlátozza a fogyasztó azon lehetőségét, hogy vitassa a hitelezőt terhelő - a szerződéskötést megelőző - tájékoztatási kötelezettség megfelelő teljesítését. Abban az esetben tisztességtelen a szabvány záradék, ha a fogyasztó azt ismeri el benne, hogy a hitelező maradéktalanul és megfelelő módon teljesítette a reá háruló, szerződéskötést megelőző kötelezettségeket (31. pont).

A perbeli esetben alkalmazott szabványzáradék lényegében a fentebb megjelölt ítélet 29. pontja szerinti tartalommal bír, így az nem tisztességtelen.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a II.r. alperes részére a 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerint megállapított és az áfát is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget, viselni tartozik továbbá a fellebbezési eljárásban felmerült költségeit. Az I.r. alperes a fellebbezéssel szemben nem terjesztett elő ellenkérelmet, a másodfokú eljárás során nyilatkozatot nem tett, így az ítélet tábla mellőzte a felperesnek az I.r. alperes javára másodfokú perköltségben való marasztalását.

Győr, 2018. március 8.

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Mészáros Zsolt sk.
bíró